

Tegevusloa andmine, tegevusloa kõrvaltingimuste kehtestamine ja tüüptingimuste koostöölastamine

1. Haldusmenetluse alustamine

AS Eesti Post (edaspidi Eesti Post) omab kehtivat tegevusloa universaalse postiteenuse (UPT) osutamiseks kuni 08.10.2019. Postiseaduse § 18 kohaselt peab Konkurentsiamet korraldama avaliku konkursi UPT osutaja leidmiseks järgnevas viieks aastaks vähemalt 180 päeva enne kehtiva UPT tegevusloa kehtivusaja lõppu. Konkurentsiamet kuulutas 02.04.2019 postiseaduse § 6 lg 1 alusel välja avaliku konkursi UPT osutaja leidmiseks. Ainsana esitas pakkumise Eesti Post. Konkurentsiamet kuulutas 30.07.2019 konkursi võitjaks Eesti Posti, kes oli kohustatud esitama UPT tegevusloa taotluse ja tasuma tegevusloa läbivaatamise eest ettenähtud riigilõivu viie tööpäeva jooksul pärast konkursi võitjaks tunnistamise otsuse koopia kättesaamist.

Eesti Post esitas tähtaegselt 06.08.2019 majandustegevuse registri (MTR) kaudu Konkurentsiametile UPT tegevusloa taotluse (MTR nr 20190806-292923).

Eesti Post omab kehtivat tegevusloa postipaki edastamiseks liht-, täht-, väärt- või partiisaadetisena kuni 08.10.2019. Postiseaduse § 20 lg 2 kohaselt tuleb uue tegevusloa saamiseks esitada taotlus Konkurentsiametile vähemalt 60 päeva enne tegevusloa kehtivusaja lõppemist.

Eesti Post esitas tähtaegselt 06.08.2019 MTR-i kaudu Konkurentsiametile tegevusloa taotluse (MTR nr 20190806-292923) postipaki edastamiseks liht-, täht-, väärt- või partiisaadetisena nii siseriikliku kui ka rahvusvahelise teenusena.

2. Menetlusosaline

- 2.1. Ettevõtja nimi: AS Eesti Post
- 2.2. Isiku- või registrikood: 10328799
- 2.3. Aukoha aadress: Pallasti 28, 10001 Tallinn
- 2.4. E-post: info@omniva.ee

3. Asjaolud ja menetluse käik

Vastavalt postiseaduse § 11 lg 2, esitatakse tegevusloa taotluses lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses (MSÜS) sätestatud andmetele järgmised andmed ja dokumendid:

1. kui ettevõtja soovib postiseaduse § 10 lg 1 punktis 2 või 3 nimetatud postiteenust osutada üksnes riigisiselt, siis vastavasisuline märge;
2. dokumendid, mis tõendavad teenuse osutamiseks vajaliku postivõrgu olemasolu või selle kasutusõigust tegevusloa kehtivusaja ulatuses;
3. ettepanek postiseaduse § 14 lg 1 sätestatud tegevusloa kõrvaltingimuste kohta;
4. postiteenuse osutamise tüüptingimused.

Tegevusloa kõrvaltingimused on postiseaduse § 14 lg 1 kohaselt järgmised:

1. tegevuse alustamise kuupäev;
2. geograafiline piirkond, kus tegevusloa omaja osutab ise teenust, ja vajaduse korral geograafiline piirkond, kus tema nimel osutab teenust teine postiteenuse osutaja;
3. juurdepääsupunktide arv, nende asukohta andmed ja postkontorite minimaalsed lahtiolekuajad;
4. muud tingimused, mis tulenevad postiseaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud õigustest või kohustustest.

Tegevusluba antakse taotlejale, kui ta vastab järgmistele postiseaduse § 12 lg 1 toodud kontrolliesemeks olevatele nõuetele:

1. taotleja ja taotluses nimetatud tegevus vastab postiseaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele;
2. taotleja ja teda juhtima õigustatud isiku kohta ei ole karistusregistris karistusandmeid ameti- või majandusala kuriteo kohta;
3. taotleja esitatud tüüptingimused on kooskõlas õigusaktidega ja vastavad postiseaduse eesmärkidele;
4. taotlejal on teenuse osutamiseks vajalik postivõrk või selle kasutusõigus.

MSÜS § 26 lg 1 kohaselt, kui ettevõtja esitab samal ajal taotluse mitmel tegevusalal tegevusloa saamiseks ning esitatud tegevusloa taotluste lahendamisel on pädev sama majandushaldusamet, otsustab majandushaldusamet ettevõtja nõusolekul, et ettevõtjale antav tegevusluba sisaldab selles märgitud ulatuses kõiki majandustegevuse alustamiseks nõutud tegevuslube, ühendades selleks ettevõtja taotletavate tegevuslubade kontrolliesemed ja tegevusloa taotluste menetlused. Kui eri tegevuslubade taotluste lahendamiseks kehtivad erinevad tähtajad, kohaldub ühendatud tegevusloa andmisele neist kõige pikem tähtaeg.

MSÜS § 26 lg 2 kohaselt, kui eri tegevuslubade taotluste lahendamiseks on ette nähtud erinevad riigilõivu määrad, kohaldub neist kõige suurem määr.

Enne taotluse esitamist peab taotleja tasuma riigilõivuseaduse § 152 lg 1 alusel UPT tegevusloa taotluse läbivaatamise eest riigilõivu 1180 eurot ja riigilõivuseaduse § 153 lg 1 alusel postiteenuse tegevusloa taotluse läbivaatamise eest riigilõivu 370 eurot.

Eesti Posti poolt MTR-i kaudu 06.08.2019 esitatud taotlused vastasid MSÜS § 26 lg 1 kirjeldatud tingimustele ning ettevõtja nõusolekul otsustas Konkurentsiamet ühendada tegevusloa taotluste (edaspidi taotlus) menetlused lahendamise tähtpäevaga 05.09.2019, mida pikendas 23.08.2019 MSÜS § 20 lõike 3 alusel 30 päeva võrra kuni 05.10.2019. MSÜS § 26 lg 2 kohaselt kuulus tasumisele riigilõiv summas 1180 eurot, mille Eesti Post tasus 30.07.2019.

3.1. Postkontorite miinimumarv

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 10.07.2006 määruse¹ nr 67 (edaspidi määrus nr 67) § 5 lg 1 kohaselt peab iga valla territooriumil olema vähemalt üks UPT-d osutav postkontor. Igasse valda, mille püsielanike arv ületab 2500 inimest, paigutatakse täiendavalt üks või enam UPT-d osutavat postkontorit.

Määruse nr 67 § 5 lg 2 kohaselt peab iga linna territooriumil olema vähemalt üks UPT-d osutav postkontor. Rohkem kui 20 000 püsielanikuga linnas tuleb iga järgneva kuni 20 000 püsielaniku kohta paigutada üks täiendav postkontor.

Määruse nr 67 § 5 lg 3 kohaselt ei hõlma valla püsielanike arvestus vallasisest linna. Vallasisesele linnale kohaldatakse lg 2 toodud linna kohta sätestatud nõudeid.

Taotluse kohaselt on Eesti Posti postivõrgus 267 postkontorit. Ettevõtja soovis, et tegevusloa tingimustes määrataks miinimumarvuks 201 postkontorit. Eesti Post esitas 30.08.2019 e-posti teel (MTR nr 20190902-297944) Konkurentsiametile detailse ülevaate oma postkontorite võrgu kohta, mis muuhulgas sisaldas andmeid 2018. aastal postkontorites teostatud UPT ja sellega seotud tehingute arvu kohta ning tegevuskava, kuidas 201 postkontorit tagab UPT kättesaadavuse seadusandluses nõutud tasemel. Maapiirkonnas oli Eesti Posti UPT kättesaadavuse tagamise täiendavaks meetmeks teenuse osutamine selle kasutaja elu- või asukohas, kui see asukoht paikneb lähimast postkontorist üle 5 km kaugusel, mõõdetuna mööda avalikult kasutatavaid teid.

Konkurentsiamet analüüsis esitatud andmeid ja leidis puudusi postkontorite miinimumarvus järgnevates omavalitsustes: Alutaguse vald, Jõgeva vald, Põltsamaa vald, Lääne-Nigula vald, Vinni vald, Väike-Maarja vald, Rapla vald, Pärnu linn, Saaremaa vald, Elva vald, Tartu vald, Viljandi vald, Põhja-Sakala vald, Võru vald ja Rõuge vald. Peamisteks põhjusteks olid UPT kasutajate arv 2018. aasta andmete põhjal, postkontorite paiknemine ja omavalitsuste territooriumi katvus.

Eesti Post esitas 06.09.2019 täiendavad seisukohad (MTR nr 20190906-299129) Elva valla, Põltsamaa valla ja Jõhvi valla kohta. Pärast analüüsi jõudis Konkurentsiamet seisukohale, et UPT postkontorite miinimumarvuks üle Eesti võib kehtestada 215 kontorit. Antud number kehtib ka postipaki edastamisel liht-, täht-, väärt- või partiisaadetisena, kuivõrd Eesti Post soovis tegevuslubade menetluste ühendamist ja sama postkontorite võrgu aluseks võtmist.

3.2. UPT osutamine kasutaja elu- või asukohas

Määruse nr 67 § 5 lg 4 kohaselt tuleb maapiirkonnas postkontorist kaugemal kui 5 km elavale või asuvale postiteenuse kasutajale tagada UPT osutamine tema elu- või asukohas. Kasutaja elu- või asukoha kaugust postkontorist mõõdetakse mööda avalikult kasutatavaid teid. Maapiirkonnaks on küla, aleviku ja alevi territoorium.

Eesti Post kinnitas taotluses, et maapiirkonnas postkontorist kaugemal kui 5 km elavale või asuvale postiteenuse kasutajale tagatakse UPT osutamine tema elu- või asukohas.

Konkurentsiamet rõhutab, et määruse nr 67 § 5 lg 4 nõude täitmine võimaldab määrata UPT postkontorite miinimumarvuks 215 kontorit. Lisaks toob amet välja, et kuna pärast 2017. aastal toimunud haldusreformi moodustati haldusüksustena Tartu linn, Pärnu linn, Haapsalu linn, Paide linn ja Narva-Jõesuu linn, mille haldusterritooriumil paikneb lisaks samanimelisele linnasustusüksusele ka külasid, alevikke ja aleveid, siis tuleb ka nendes külades, alevikes ja alevites

¹ Nõuded universaalse postiteenuse osutamiseks kasutatavatele juurdepääsupunktile ja nende paiknemisele 3 (7)

järgida määruse nr 67 § 5 lg 4 toodud nõuet.

Kuivõrd postipaki edastamine liht-, täht-, väärt- või partiisaadetisena ei kuulu UPT koosseisu, siis ei kehti sellele postiteenusele määruse nr 67 § 5 lg 4 toodud nõue.

3.3. Kirjakastide miinimumarv

Määruse nr 67 § 6 lg 2 kohaselt peab igas linnas ja vallas olema vähemalt kaks kirjakasti; linnas asuvast või elavast postiteenuse kasutajast ei või kirjakasti keskmine kaugus olla rohkem kui 3 km; vallas asuvast või elavast postiteenuse kasutajast ei või kirjakast asuda kaugemal kui 5 km.

Määruse nr 67 § 6 lg 3 kohaselt kohaldatakse linna kohta sätestatud nõudeid ka vallasisesele linnale.

Taotluse kohaselt on Eesti Posti postivõrgus 1845 kirjakasti. Ettevõtja soovis, et tegevusloa tingimustes määrataks miinimumarvuks 1451 kirjakasti. Lisaks esitas Eesti Post 03.09.2019 täiendavad andmed (MTR nr 20190903-298354) kirjakastide kohta, muuhulgas ka andmed kirjakastidesse jäetud kirjade arvu kohta ühes kuus keskmiselt.

Konkurentsiamet kontrollis, kas Eesti Posti poolt taotletav kirjakastide arv vastab määruse nr 67 § 6 toodud nõuetele.

Vallas 5 km kauguse nõude täitmise kontrollimiseks tuleb valdade kogupindalale mõtteliselt asetada ühesuurused ja võrdsete külgedega kuusnurgad raadiusega 5 km ning leida, kui palju selliseid kuusnurki pindalale mahub. Taolise kuusnurga pindala on 5 km raadiuse korral umbes 65 km² ja Eesti valdade kogupindala Statistikaameti 15.05.2019 andmetel oli 42 599,84 km². Siinkohal ei ole valdade pindalas arvestatud vallasiseste linnade pindala, kuivõrd nende arvestus tuleb teostada vastavalt linna nõuetele. Valdade kogupindala jagamisel kuusnurga pindalaga, kujuneb valdade kirjakastide minimaalseks arvuks 655 kirjakasti ($42\,599,84 / 65 = 655$).

Linnas ja vallasisestes linnades 3 km kauguse nõude täitmise kontrollimiseks tuleb teostada sarnane arvutus. Võrdsete külgedega kuusnurga raadiusega 3 km pindala on ligikaudu 23 km². Linnade ja vallasiseste linnade kogupindala Statistikaameti 15.05.2019 andmetel oli 2739,16 km². Linnade ja vallasiseste linnade kogupindala jagamisel kuusnurga pindalaga, kujuneb linnade ja vallasiseste linnade kirjakastide minimaalseks arvuks 119 kirjakasti ($2739,16 / 23 = 119$).

Seega teenindusraadiuse põhiselt kujuneks määruse nr 67 § 6 nõuetele vastavaks kirjakastide miinimumarvuks 774 kirjakasti ($655 + 119 = 774$). Kui võtta aluseks kriteerium, et igas vallas, linnas ja vallasiseses linnas peab paiknema vähemalt kaks kirjakasti, siis kujuneks kirjakastide minimaalseks arvuks 222 kirjakasti ($64\text{ valda} \times 2 + 15\text{ linna} \times 2 + 32\text{ vallasisest linna} \times 2 = 222$). Mõlema tingimuse täitmiseks üheaegselt peab kirjakastide minimaalne arv vastama suuremale tingimusele ehk 774 kirjakastile.

Järgmiseks kontrollis Konkurentsiamet, kas Eesti Posti poolt taotletud kirjakastide minimaalne arv vastab määruse nr 67 § 6 toodud nõuetele ka omavalituste kaupa (igas vallas, linnas ja vallasiseses linnas vähemalt kaks kirjakasti). Analüüsi käigus selgus, et taotletav minimaalne arv ei vastanud nõuetele Anija valla ja Ruhnu valla osas kummaski ühe kirjakasti võrra. Kuivõrd Konkurentsiamet saab anda postiteenuse tegevusloa ja määrata selle kõrvaltingimused ainult kooskõlas kehtiva seadusandlusega, siis selgus analüüsi tulemusel, et UPT kirjakastide minimaalseks arvuks tohib määrata 1453 kirjakasti.

Kuna postipaki edastamine liht-, täht-, väärt- või partiisaadetisena ei kuulu UPT koosseisu ja selle teenuse osutamiseks ei kasutata kirjakaste, siis ei kehti sellele postiteenusele määruse nr

67 § 6 toodud nõuded.

3.4. Postiteenuse osutamise tüüptingimused

Taotlusega esitas Eesti Post Konkurentsiametile kooskõlastamiseks UPT tüüptingimused, Partiiipaki tüüptingimused, Maksipaki tüüptingimused ja Pakk väljastuspunkti tüüptingimused.

Konkurentsiamet analüüsis kooskõlastamiseks esitatud UPT tüüptingimusi ja leidis, et nendes ei olnud piisaval määral kirjeldatud postisaadetise pakendamise nõudeid, mida näeb ette postiseaduse § 27 lg 2 p 3. Valitud postisaadetiste puhul võimaldasid kooskõlastamiseks esitatud UPT tüüptingimused Eesti Postil otsustada, kas saadeti väljastatakse postkontoris või pakiautomaadis. Postiseaduse § 3 lg 1 ja 2 kohaselt tuleb saadeti toimetada kätte saatja tahte kohaselt.

Konkurentsiamet palus Eesti Postil arvestada ameti poolt välja toodud tähelepanekutega ning esitada kooskõlastamiseks korrigeeritud tüüptingimused. Eesti Post esitas need koos mõningate täiendustega 04.09.2019 (MTR nr 20190904-298505). UPT tüüptingimuste lisana esitas Eesti Post Pakendamise ja märgistamise juhendi, millest tuleb lähtuda ka teiste taotluses sisaldunud tüüptingimuste puhul, kuna nendes sisaldub viide, et konkreetse tüüptingimusega mitte reguleeritud küsimustes kehtivad UPT tüüptingimused.

Amet kontrollis 04.09.2019 esitatud tüüptingimusi ja leidis, et UPT tüüptingimustes tuleb täpsemalt sõnastada kviitungi väljastamise viis teenuse osutamisel kasutaja elu- või asukohas. Eesti Post esitas 06.09.2019 kooskõlastamiseks UPT tüüptingimused, milles oli arvestatud Konkurentsiameti märkustega.

Konkurentsiamet analüüsis ka kooskõlastamiseks esitatud Partiiipaki, Maksipaki ja Pakk väljastuspunkti tüüptingimusi. Nimetatud tüüptingimustes ei tuvastanud amet vastuolusid postiseadusega.

3.5. Kokkuvõte

Eesti Posti poolt 06.08.2019 esitatud taotlus koos 30.08.2019, 03.09.2019, 04.09.2019 ja 06.09.2019 esitatud lisaandmetega vastas postiseaduse § 11 lg 2 toodud nõuetele. Taotlus sisaldas postiseaduse § 14 lg 1 sätestatud tegevusloa kõrvaltingimusi nõutud kujul. Ettevõtja vastas postiseaduse § 12 kirjeldatud kontrolliesemele. Eesti Post tasus 30.07.2019 tegevusloa taotluse läbivaatamise eest ettenähtud riigilõivu summas 1180 eurot.

Eeltoodu alusel ja juhindudes postiseaduse § 10, § 11, § 12, § 14, § 27, § 36, § 36¹, määrusest nr 67 ning Konkurentsiameti põhimääruse § 17 p 9 alusel

otsustan:

1. anda perioodiks 09.10.2019 - 08.10.2024 (viis aastat) tegevusloa UPT osutamiseks ja postipaki edastamiseks liht-, täht-, väärt- või partiisaadetisena nii siseriikliku kui ka rahvusvahelise teenusena alljärgnevale isikule:

- 1.1. ettevõtja nimi: AS Eesti Post;
- 1.2. isiku- või registrikood: 10328799;
- 1.3. asukoha aadress: Pallasti 28, 10001 Tallinn;
- 1.4. e-post: info@omniva.ee;
- 1.5. tegevusluba ei laiene tütarettevõtjatele;

2. kehtestada tegevusloa kõrvaltingimused järgmiselt:

- 2.1. tegevuse alustamise kuupäev: 09.10.2019;
 - 2.2. tegevuse geograafiline piirkond: Eesti Vabariik;
 - 2.3. postkontorite miinimumarv: 215 (jaotus vastavalt Lisas 1 toodule);
 - 2.4. postkontorite minimaalne lahtioleku aeg: kaks tundi päevas viiel päeval nädalas;
 - 2.5. kirjastuste miinimumarv: 1453 (jaotus vastavalt Lisas 1 toodule);
3. kohustada Eesti Posti osutama oma postivõrgu vahendusel järgmisi teenuseid:
 - 3.1. pensionide ja toetuste väljamaksmine;
 - 3.2. rahasiirded;
 - 3.3. perioodiliste väljaannete edastamine üle Eesti kuuel päeval nädalas üks kord päevas;
 4. kooskõlastada UPT tüüptingimused vastavalt Lisas 2 ja 3 toodule, Partiiipaki tüüptingimused vastavalt Lisas 4 toodule, Maksipaki tüüptingimused vastavalt Lisas 5 toodule ja Pakk väljastuspunkti tüüptingimused vastavalt Lisas 6 toodule.

Haldusaktiga mittenõustumisel on isikul õigus 30 päeva jooksul haldusakti saamise päevast arvates esitada vaie Konkurentsiametile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Märt Ots
Peadirektor

Lisad:

1. Postkontorite ja kirjastuste miinimumarv omavalitsuste kaupa, 1 lehel
2. UPT tüüptingimused, 21 lehel
3. UPT tüüptingimuste lisa (Pakendamise ja märgistamise juhend), 19 lehel
4. Partiiipaki tüüptingimused, 5 lehel
5. Maksipaki tüüptingimused, 3 lehel
6. Pakk väljastuspunkti tüüptingimused, 5 lehel

Lisa 1 Postkontorite ja kirjakastide miinimumarv omavalitsuste kaupa

Omavalitsus	Postkontorid	Kirjakastid	Omavalitsus	Postkontorid	Kirjakastid
HARJU MAAKOND			Viru-Nigula vald	3	14
Anija vald	3	4	Väike-Maarja vald	3	12
Harku vald	2	6	PÕLVA MAAKOND		
Jõelähtme vald	2	8	Kanepi vald	2	25
Keila linn	1	5	Põlva vald	3	34
Kiili vald	2	2	Räpina vald	3	21
Kose vald	2	6	PÄRNU MAAKOND		
Kuusalu vald	2	7	Häädemeeste vald	2	14
Loksa linn	1	2	Kihnu vald	1	2
Lääne-Harju vald	3	14	Lääneranna vald	3	25
Maardu linn	1	6	Põhja-Pärnumaa vald	2	24
Raasiku vald	2	4	Pärnu linn	4	63
Rae vald	2	5	Saarde vald	3	11
Saku vald	2	8	Tori vald	3	20
Saue vald	3	11	RAPLA MAAKOND		
Tallinna linn	22	82	Kehtna vald	2	13
Viimsi vald	2	8	Kohila vald	2	4
HIIU MAAKOND			Märjamaa vald	2	21
Hiiumaa vald	3	33	Rapla vald	4	22
IDA-VIRU MAAKOND			SAARE MAAKOND		
Alutaguse vald	3	42	Muhu vald	1	15
Jõhvi vald	2	10	Ruhnu vald	1	2
Kohtla-Järve linn	2	11	Saaremaa vald	4	96
Lüganuse vald	4	21	TARTU MAAKOND		
Narva linn	3	15	Elva vald	3	43
Narva-Jõesuu linn	1	15	Kambja vald	2	9
Sillamäe linn	1	4	Kastre vald	2	13
Toila vald	2	10	Luunja vald	2	3
JÕGEVA MAAKOND			Nõo vald	2	8
Jõgeva vald	4	24	Peipsiääre vald	3	15
Mustvee vald	3	21	Tartu linn	5	60
Põltsamaa vald	3	25	Tartu vald	4	25
JÄRVA MAAKOND			VALGA MAAKOND		
Järva vald	2	21	Otepää vald	3	23
Paide linn	1	12	Tõrva vald	3	19
Türi vald	3	19	Valga vald	3	33
LÄÄNE MAAKOND			VILJANDI MAAKOND		
Haapsalu linn	1	21	Mulgi vald	5	22
Lääne-Nigula vald	3	31	Põhja-Sakala vald	5	19
Vormsi vald	1	3	Viljandi linn	1	11
LÄÄNE-VIRU MAAKOND			Viljandi vald	4	30
Haljala vald	2	18	VÕRU MAAKOND		
Kadrina vald	2	13	Antsla vald	3	11
Rakvere linn	1	12	Rõuge vald	3	19
Rakvere vald	2	12	Setomaa vald	2	17
Tapa vald	4	11	Võru linn	1	11
Vinni vald	3	18	Võru vald	3	24